

Sygn. akt: I C 160/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	SSR del. Łucja Oleksy-Miszczuk
Protokolant:	Karolina Piłula

po rozpoznaniu w dniu 08 stycznia 2015 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa R. B.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G.

o uchylenie uchwały lub ustalenie nieważności uchwały

1. uchyla uchwałę Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. numer (...) z dnia 23 maja 2014 roku w przedmiocie odwołania R. B. z funkcji członka rady nadzorczej;
2. zasądza od pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. na rzecz powoda R. B. kwotę 397 (trzysta dziewięćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt I C 160/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 lipca 2014r. powód R. B. wniósł o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z dnia 23 maja 2014r. w sprawie odwołania go z funkcji członka Rady Nadzorczej. W uzasadnieniu podał, że punkt o odwołaniu go z funkcji umieszczony został w porządku obrad Walnego Zgromadzenia na żądanie 12 członków zgłoszone w trybie art. 8³ ust. 9 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. W dniu 23 maja 2014r. pięciu członków cofnęło swoje oświadczenie w tym przedmiocie. Zarząd Spółdzielni zapoznał się z tymi oświadczeniami i w oficjalnym wystąpieniu na Zebraniu poinformował wszystkich o tym fakcie, wnioskując o nieuwzględnienie żądania w związku z brakiem wymaganej ustawowo minimalnej ilości 10 członków w podpisie żądania. W trakcie Walnego Zgromadzenia panował chaos, przewodniczący nie panował nad sytuacją, a zebrani byli zdezorientowani co do tego nad czym głosują i jaki jest porządek obrad. Ostatecznie przewodniczący przystąpił do głosowania nad odwołaniem powoda z funkcji. Podczas tego głosowania dopuszczono się kolejnego uchybienia, a mianowicie błędnie wydano karty do głosowania.

Pozwana w odpowiedzi na pozew (k. 17) wniosła o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu podała, że wniosek o umieszczenie w porządku obrad punktu dotyczące go odwołania powoda z funkcji członka Rady Nadzorczej podpisany został przez 30 osób. Przyznała, że pięć osób cofnęło swoje poparcie dla wprowadzenia tego punktu do porządku obrad,

poddała jednak w wątpliwość skuteczność tego cofnięcia. Dalej pozwana wywodziła, że Zebranie przebiegało zgodnie z zaplanowanym porządkiem i nie jest prawdą aby doszło do pomyki przy wydawaniu kart do głosowania.

Sąd ustalił co następuje:

Powód sprawował funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...). Jednocześnie powód jest członkiem Spółdzielni.

Na dzień 23 maja 2014r. zaplanowano Walne Zgromadzenia członków Spółdzielni. O terminie, miejscu Zgromadzenia i porządku obrad oraz o miejscu wyłożenia sprawozdań i projektów uchwał, które miały być przedmiotem obrad członkowie Spółdzielni zostali zawiadomieni prawidłowo. W dniu 8 maja 2014r. do pozwanej wpłynął wniosek o umieszczenie w porządku obrad punktu w sprawie głosowania nad odwołaniem powoda z funkcji członka Rady Nadzorczej. Wniosek podpisany był przez 30 osób (na listach zawierających podpisy podpisało się 31 osób, z tym, że ustalono, iż jedna z odpisanych osób nie jest członkiem Spółdzielni). W dniu 9 maja 2014r. pozwana podała do wiadomości uzupełniony zgodnie z wnioskiem porządek obrad. W tym dniu został on umieszczony na drzwiach wejściowych do siedziby Spółdzielni i ogłoszony na stronie internetowej pozwanej. W dniu 12 maja 2014r. uzupełniony porządek obrad został umieszczony na wszystkich klatkach schodowych budynków znajdujących się w zasobach pozwanej. W dniu 23 maja 2014r. do pozwanej wpłynęło oświadczenie pięciu osób o cofnięciu poparcia dla projektu uchwały w przedmiocie odwołania powoda z funkcji członka Rady Nadzorczej. Wszystkie te oświadczenia datowane są na dzień 22 maja 2014r. Treść czterech z nich jest tożsama i brzmi: „ Ja niżej podpisana/y, oświadczam, że wycofuję swoje poparcie dla projektu uchwały w przedmiocie odwołania członka Rady Nadzorczej w osobie R. B., albowiem zostałam/em wprowadzony w błąd przez –.” Jedno oświadczenie brzmi: „ Ja niżej podpisana/y, oświadczam, że wycofuję swoje poparcie dla projektu uchwały w przedmiocie odwołania członka Rady Nadzorczej w osobie R. B., albowiem zostałam/em wprowadzony w błąd przez Pani B..”

Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni odbyło się w dniu 23 maja 2014r. Z przebiegu Zgromadzenia sporządzono protokół (k. 76), a niezależnie od tego przebieg Zgromadzenia został utrwalony w zapisie audio(k.113). Porównanie treści protokołu i zapisu audio wskazuje, że protokół nie odzwierciedla dokładnie przebiegu Zgromadzenia.

Obrady nie przebiegały w sposób sprawny i zorganizowany. Wypowiedzi przewodniczącego Zgromadzenia co do podejmowanych i planowanych czynności były wzajemnie sprzeczne, miał trudności z podjęciem decyzji, w sprawach należących do kompetencji przewodniczącego głos zabierały także inne osoby, prostując wypowiedzi przewodniczącego. Sytuacja taka miała miejsce m.in. podczas zatwierdzania porządku obrad i podczas głosowania nad odwołaniem powoda z funkcji członka Rady Nadzorczej. Czynności związane z zatwierdzaniem porządku obrad i wypowiedzi przewodniczącego Zgromadzenia były na tyle chaotyczne, że trudno się zorientować jaki porządek obrad został ostatecznie przyjęty, a w szczególności czy w porządku obrad umieszczono głosowanie nad podjęciem spornej uchwały. Kwestię tę omawiano dwukrotnie, podnosząc zarzuty formalne dotyczące zgłoszenia wniosku o umieszczenie tego punktu w porządku, błędnie informując zgromadzonych, że wniosek podpisany został przez 12 osób, a następnie pięć z nich wycofało swoje poparcie. Można domniemywać, że pierwotnie zrezygnowano z głosowania nad sporną uchwałą, a następnie wprowadzenie tego punktu do porządku obrad poddano pod głosowanie i został on zatwierdzony, jednakże z uwagi na rozciągnięcie w czasie omówienia tego problemu, przeplatanie tego omówienia innymi kwestiami związanymi z organizacją Zgromadzenia oraz porządkiem obrad, a także z uwagi na sprzeczności w wypowiedziach osób przewodniczących czynnościom oraz osoby świadczącej pomoc prawną, obecni na Zgromadzeniu mogli być zdezorientowani jaki porządek obrad został ostatecznie przyjęty i czy podejmowana uchwała będzie ważna.

Podobnie chaotycznie przebiegało głosowanie nad sporną uchwałą. Głosowanie miało charakter tajny i odbywało się na przygotowanych w tym celu kartach do głosowania. Karty wydawano osobom imiennie wywoływanym z listy. W trakcie wydawania kart w pojedynczych wypadkach dochodziło do wątpliwości czy i komu karty zostały wydane. Podczas wydawania kart okazało się, że niektórym osobom błędnie wydano, zamiast kart do głosowania w sprawie odwołania powoda z funkcji członka Rady Nadzorczej, karty do głosowania nad odwołaniem W. F. z tej funkcji.

Dodatkowo głosowanie zostało faktycznie rozpoczęte jeszcze czasie wydawania kart. Karty do głosowania nad sporną uchwałą miały następującą treść:

Karta do głosowania

w sprawie podjęcia Uchwały o odwołaniu z funkcji członka Rady

Nadzorczej Pana R. B.

- Za odwołaniem*
- Przeciw odwołaniu**

*Jeżeli członek jest za odwołaniem to skreśla wiersz drugi o treści „Przeciw odwołaniu”

**Jeżeli członek jest przeciw odwołaniu to skreśla wiersz pierwszy o treści „Za odwołaniem”

Nazwisko powoda w karcie do głosowania nie zostało nie zostało podkreślone ani w żaden sposób graficznie wyróżnione.

Oddano 70 głosów za uchwałą i 25 głosów przeciwko uchwale. Jeden głos został oddany nieważnie. Nie ustalono ilu osobom wydano niewłaściwe karty do głosowania i czy oddały one na tych kartach głosy, a także czy zorientowały się w zaistniałej pomyłce.

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przeprowadzone dowody w postaci pisma pozwanej z dnia 11 czerwca 2014r. k. 4, , uchwały k. 4a, informacji o uzupełnieniu porządku obrad k. 5 i 144, oświadczeń o wycofaniu poparcia k. 6-10, pisma powoda z 3maj 2014r. k. 11, kart zgłoszenia projektu uchwały do porządku obrad k. 71 i nast., Protokołu Walnego Zgromadzenia k. 76, zapisu audio z przebiegu walnego Zgromadzenia k. 113, zeznań świadków B. S. (k. 147) i K. B. (k. 146). Wymienione dowody Sąd uznał za wiarygodne z tym zastrzeżeniem, że jak już wskazano wyżej porównanie treści protokołu z Walnego Zgromadzenia i zapisu audio jego przebiegu wskazują, że protokół nie odzwierciedla dokładnie przebiegu Zgromadzenia. W tej sytuacji wszelkie ustalenia odnośnie przebiegu Walnego Zgromadzenia Sąd poczynił na podstawie przedstawionego przez pozwaną zapisu audio. Autentyczność tego zapisu nie była przez strony kwestionowana. Jest to dowód, który w sposób najbardziej bezpośredni, dokładny, bezstronny i wyczerpujący pozwolił Sądowi zapoznać się z faktycznym przebiegiem Walnego Zgromadzenia. Po zapoznaniu się z jego treścią Sąd uznał, że okoliczności dotyczące przebiegu Zgromadzenia zostały ustalone w sposób jednoznaczny i wystarczający dla rozpoznania sprawy, a dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na tę samą okoliczność prowadziłoby jedynie do zbędnego przedłużenia postępowania. Sąd miał również na względzie, że zeznania świadków z natury rzeczy są obciążone subiektywną oceną świadka co do obserwowanych, a następnie relacjonowanych przez niego zdarzeń, zawierająca też niedokładności związane z niezaobserwowaniem lub niezapamiętaniem pewnych faktów. Jako, że autentyczność zapisu audio przedstawionego przez pozwaną nie była kwestionowana, a jego jakość techniczna jest dobra, wszelkie rozbieżności jakie zaistniałyby pomiędzy zeznaniami świadków, a treścią zapisu byłyby interpretowane na korzyść zapisu audio jako obiektywnego źródła dowodowego. W tej sytuacji Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie świadków na okoliczność przebiegu Walnego Zgromadzenia. Sąd oddalił również wniosek o przesłuchanie świadków J. M. i Z. D. albowiem okoliczność na jaką zostali powołani tj. sposób pozyskiwania poparcia dla projektu uchwały o odwołaniu powoda z funkcji członka rady nadzorczej, nie miał znaczenia dla rozpoznania sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo w części żądania odnoszącego się do uchylenia uchwały okazało się zasadne, aczkolwiek nie wszystkie argumenty powołane w pozwie należy uznać za trafne.

Żądanie stwierdzenia nieważności uchwały opiera się o przepis art. 42 § 2 prawa spółdzielczego, a jego podstawą jest sprzeczność uchwały z ustawą. Sprzeczność ta powoduje nieważność uchwały z mocy prawa. Z żądaniem ustalenia nieważności uchwały walnego zgromadzenia spółdzielni jest integralnie powiązane wskazanie bezwzględnie obowiązującego przepisu ustawy, z którym koliduje kwestionowana uchwała (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2011r., V CSK 239/10, LEX 1102882). Powód nie powołał się jednak na żaden bezwzględnie obowiązujący przepis, z którym treść uchwały jest sprzeczna, a Sąd takiej okoliczności się nie dopatrył.

Natomiast powództwo o uchylenie uchwały opiera się na art. 42 § 3 prawa spółdzielczego, a jego podstawą jest sprzeczność uchwały z postanowieniami statutu, bądź dobrymi obyczajami albo sytuacja gdy uchwała godzi w interes spółdzielni lub ma na celu pokrzywdzenie jej członka. W doktrynie wyrażono pogląd, iż niezgodność uchwały z postanowieniami statutu może się wyrażać zarówno w treści uchwały, jak i w wadach postępowania prowadzącego do jej wydania. Oznacza to, że członek spółdzielni, wytaczając powództwo oparte na art. 42 § 3 prawa spółdzielczego, może powoływać zarzuty o charakterze merytorycznym jak i zarzuty formalne. Uchybienia natury formalnej, do których doszło przy podjęciu uchwały przez walne zgromadzenie, uzasadniają uchylenie tej uchwały, jeżeli miały lub mogły mieć wpływ na jej istotną treść (A. Stefaniak, Komentarz do art. 42 ustawy Prawo spółdzielcze, Lex Omega 44/2014). Niewątpliwie przy podejmowaniu zaskarżonej uchwały doszło do naruszeń formalnych, które mogły mieć wpływ na treść uchwały.

Poza sporem jest, że Walne Zgromadzenie zostało zwołane prawidłowo w rozumieniu art. 8³ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Czynności związane z uzupełnieniem porządku obrad o głosowanie nad sporną uchwałą były również dokonane zgodnie z art. 8³ ust. 10 i 11 ustawy oraz § 17 pkt 7 i 8 Statutu Spółdzielni. Żądanie zamieszczenia tego punktu w porządku obrad zgłosiło nie jak podaje powód 12, ale 30 członków Spółdzielni, a zatem nawet jeżeli przyjąć, że następnie pięć z tych osób skutecznie cofnęło swoje oświadczenie, projekt uchwały nadal popierany był co najmniej przez 10 członków (art. 8³ pkt 11 ustawy, §17 pkt 8 Statutu). Na marginesie należy zauważyć, że oświadczenia o cofnięciu poparcia dla projektu uchwały budzą wątpliwości. Wszystkie osoby, które je złożyły powołują się na błąd, nie precyzując jednak o jaki błąd chodzi ani (poza jednym wypadkiem) przez jaką okoliczność był wywołany, choć treść oświadczenia do tej kwestii zmierza, a jej niezamieszczenie powoduje, że oświadczenie nie jest pełnym zakończonym zdaniem dającym się zinterpretować w sposób jednoznaczny (cztery ze złożonych oświadczeń kończą się słowem „przez” i wykreśleniem miejsca na uzupełnienie tekstu). W żadnym wypadku nie wyjaśniono, czy osoba odwołująca swoje oświadczenie była w błędzie co do tego jaki dokument podpisała, a więc w istocie nigdy nie miała zamiaru i nie wyraziła woli umieszczenia spornej uchwały w porządku obrad, czy też błąd dotyczył sfery motywacyjnej. W tym drugim wypadku żądanie umieszczenia projektu uchwały w porządku obrad było skuteczne, a cofnięcie poparcia powinno przejawić się w oddaniu negatywnego głosu podczas głosowania nad uchwałą. Jak jednak wskazano wyżej okoliczność ta, z uwagi na ilość osób, które poparły żądanie umieszczenia spornej uchwały w porządku obrad, nie ma istotnego znaczenia dla rozpoznania sprawy.

Naruszenia formalne w toku postępowania zmierzającego do podjęcia zaskarżonej uchwały miały miejsce na etapie przebiegu Walnego Zgromadzenia. Jak wskazano wyżej projekt zaskarżonej uchwały został skutecznie wprowadzony do porządku obrad i nie został z niego usunięty, a ostatecznie był poddany pod głosowanie. Nie sposób jednak nie wziąć pod uwagę dezinformacji jaka miała miejsce podczas odbywania Zgromadzenia, dotyczącej tego, czy punkt ten jest, czy też nie jest wprowadzony do porządku obrad. Wyjaśnienia udzielane w tym zakresie obecnym na Zgromadzeniu członkom zawierały treści nieprawdziwe zarówno co do stanu faktycznego (co do ilości osób popierających żądanie umieszczenia tego punktu w porządku obrad) jak i prawnego (skuteczności cofnięcia poparcia dla projektu uchwały, możliwości swobodnego decydowania przez Walne Zgromadzenie o porządku obrad). W ocenie Sądu tego rodzaju błędne informacje, w połączeniu z chaotycznym przebiegiem debatowania nad zatwierdzeniem porządku obrad mogły mieć wpływ na wyniki głosowania, mogła bowiem spowodować iż część zgromadzonych nie wiedziała co ostatecznie będzie przedmiotem głosowania oraz czy i jakie skutki prawne wywoła poddana pod głosowanie uchwała. Jako naruszenia formalne, które mogły mieć wpływ na treść uchwały należy potraktować także uchybienia jakie nastąpiły podczas głosowania nad jej projektem, a mianowicie brak należytej kontroli komu wydano

karty do głosowania, wydawanie niewłaściwych kart (przeznaczonych do głosowania nad inną uchwałą), rozpoczęcie głosowania jeszcze w trakcie wydawania kart, co ostatecznie uniemożliwiło sprawdzenie czy karta na której oddano głos była kartą prawidłowo wydaną. Zauważyć przy tym należy, że treść karty do głosowania jest tak sformułowana, iż dla prawidłowego oddania głosu wymaga ona dość dokładnej analizy w zakresie sposobu jego oddawania, a nazwisko osoby, której głosowanie dotyczy nie zostało wyeksponowane w rzucający się w oczy sposób, co przy panującym na sali obrad ogólnym zamieszaniu mogło dodatkowo utrudnić oddanie głosu. Uchybienia w zakresie udzielania członkom Zgromadzenia błędnych wyjaśnień i informacji, niejasności co do porządku obrad, a także uchybienia jakie nastąpiły podczas głosowania nad sporną uchwałą pozwalają przyjąć, że czynności te zostały przeprowadzone nierzetelnie, a jako takie są sprzeczne z § 20 statutu Spółdzielni.

W tej sytuacji z powodu naruszeń formalnych do jakich doszło przy podejmowaniu zaskarżonej uchwały Sąd w oparciu o przepis art. 42 § 3 prawa spółdzielczego uwzględnił powództwo i uchwałę uchylił.

O kosztach orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c.

SSR (del) Łucja Oleksy-Miszczyk